

PARTER**Kärande**

Skandinavisk Fisk Distribution AB, 556299-9036
Markörgatan 6
136 44 Haninge

Ställföreträdare: Bernt Olsson
c/o SK Fisk
Markörgatan 6
136 44 Haninge

Ombud: Advokat Mats Emthén
Advokatfirman Carler KB
Box 7557
103 93 Stockholm

Svarande

Jan Gerdén
Box 27707
115 91 Stockholm

Ombud: Advokat Anders Nilsson
Wistrand Advokatbyrå
Box 7543
103 93 Stockholm

DOMSLUT

1. Skandinavisk Fisk Distribution AB:s talan avslås.
2. Skandinavisk Fisk Distribution AB ska ersätta Jan Gerdén för rättegångskostnader med 346 365 kr plus ränta enligt 6 § räntelagen från den 21 februari 2020 till dess betalning sker. Av beloppet är 281 250 kr ombudsarvode.

Dok.Id 1630632

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
141 84 Huddinge	Björnkullavägen 5 A	08-561 660 50 E-post: sodertorns.tingsratt.avdelning5@dom.se www.sodertornstingsratt.domstol.se		måndag – fredag 08:30–16:00

BAKGRUND

Den 13 juni 2016 försattes Söderby Krog AB (Konkursbolaget) av Södertörns tingsrätt i konkurs efter egen ansökan. Advokaten Jan Gerdén förordnades som konkursförvaltare. Under konkursutredningen framställde Jan Gerdén i egenskap av konkursförvaltare krav på återvinning om 500 000 kr mot Skandinavisk Fisk Distribution AB (SK Fisk). Kravet framställdes så småningom i denna domstol i mål T 8220-17 (härefter Återvinningsmålet). Den 21 maj 2018 meddelade tingsrätten dom i Återvinningsmålet och avtog då konkursboets begäran om att SK Fisk skulle utge 500 000 kr plus ränta till konkursboet. Tingsrätten biföll, det av svaranden medgivna, andrahandsyrkandet om att SK Fisk skulle utge vissa inventarier till konkursboet och beslutade att konkursboet skulle ersätta SK Fisks rättegångskostnader med 183 674 kr plus ränta. Tingsrätten ansåg dock inte att konkursförvaltaren personligen skulle svara för någon del av rättegångskostnaderna vilket SK Fisk begärde. Både konkursboet och SK Fisk överklagade domen, SK Fisk i fråga om konkursförvaltarens personliga ansvar för rättegångskostnaderna. Ingen av parterna fick prövningstillstånd och domen har vunnit laga kraft. SK Fisk har inte fått någon ersättning för sina rättegångskostnader i Återvinningsmålet.

Den 28 september 2018 lämnade Jan Gerdén in avslutshandlingar till tingsrätten och begärde att konkursen skulle skrivas av enligt 10 kap. 1 § konkurslagen. Detta eftersom konkursboets tillgångar inte räckte till betalning av uppkomna och förväntade konkurskostnader och de andra skulder (utdömda rättegångskostnader) som boet hade ådragit sig. I beslut 15 mars 2019 skrevs konkursen av. Jan Gerdéns arvode såvitt avser talan i Återvinningsmålet sattes ned till noll kr. Beslutet har vunnit laga kraft.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

SK Fisk har begärt att Jan Gerdén ska utge ersättning till SK Fisk med ett kapitalbelopp om 187 174 kr. På beloppet 183 674 kr ska ränta utgå enligt 6 § räntelagen från den 21 maj 2018 till dess betalning sker. På beloppet 3 500 kr ska ränta

utgå enligt 6 § räntelagen från den 19 februari 2019 till dess betalning sker.

Jan Gerdén har bestridit käromålet i alla delar. Kapitalbeloppet och räntan har vitsordats som skäligen i och för sig.

Parterna har även begärt ersättning för sina rättegångskostnader. Jan Gerdén har begärt att SK Fisks ställföreträdare Bernt Olsson och ombudet Mats Emthén solidariskt med SK Fisk ska betala hans rättegångskostnad. SK Fisk har begärt att ombudet Anders Nilsson solidariskt med Jan Gerdén ska betala bolagets rättegångskostnader.

GRUNDER

SK Fisk

Allmänt

Jan Gerdén har genom att uppsåtligen eller av vårdslöshet inleda och föra en obefogad process samt genom att abandonera inventarierna agerat i strid med konkurslagens bestämmelser och orsakat SK Fisk en sådan skada som förvaltaren är skyldig att ersätta. Detta följer även av allmänna skadeståndsrättsliga principer. Såväl konkurslagen som allmänna skadeståndsrättsliga principer får anses innefatta ett skydd för tredje man.

Särskilt om rättegångskostnaderna i Återvinningsmålet

Jan Gerdén har beträffande rättegångskostnaderna om 183 674 kr såsom konkursförvaltare för konkursbolaget orsakat SK Fisk skada genom att uppsåtligen eller av vårdslöshet, medveten om att konkursboet saknade förmåga att ersätta SK Fisks rättegångskostnader, föra en obefogad återvinningstalan mot SK Fisk. Det begärda beloppet utgörs alltså av SK Fisks rättegångskostnader i Återvinningsmålet, en kostnad som konkursboet enligt domen var skyldig att ersätta.

Särskilt om kostnader för förvaring av inventarierna

SK Fisk gör gällande att det funnits anledning för Jan Gerdén att tidigare, i vart fall senast under juni månad 2017 före processen, abandonera inventarierna. Då han ej gjort det utan i stället gjort anspråk på inventarierna för konkursboets räkning och därefter abandonerat dessa först i samband med avslut av konkursen under oktober månad 2017– och inte heller avhämtat inventarierna trots att SK Fisk före processen begärt att så skulle ske – ska han ersätta SK Fisk för de kostnader samt övrig skada som uppstått med anledning av förvaringen av inventarierna. Hyran för den container där inventarierna förvaras uppgår till 700 kr i månaden exklusive moms och uppgår under perioden juni 2017 till oktober 2017 till 3 500 kr.

Jan Gerdén*Allmänt*

Att SK Fisk, när det gäller ersättning för rättegångskostnader, har en massafordran, d.v.s. en fordran på konkursboet, innebär inte att Jan Gerdén är personligen ansvarig för den aktuella fordringen.

Jan Gerdén har inte agerat vårdslöst och inte överträtt någon norm som är uppställd i SK Fisks intresse och han kan därför inte bli skadeståndsskyldig i övrigt i förhållande till SK Fisk.

Särskilt om rättegångskostnaderna i Återvinningsmålet

Jan Gerdén bestrider att han i egenskap av konkursförvaltare agerat oaktsamt genom att väcka talan mot SK Fisk. Han bestrider också att han uppsåtligt skulle ha orsakat skada SK Fisk genom att väcka en obefogad återvinningstalan. Jan Gerdén agerade för borgenärernas bästa när han väckte återvinningstalan mot SK Fisk.

Frågan om huruvida Jan Gerdén i sin egenskap av ställföreträdare för konkursboet skulle åläggas personligt betalningsansvar för SK Fisks rättegångskostnader enligt 18 kap. rättegångsbalken i Återvinningsmålet besvarades nekande i den domen. Rätten fann att Jan Gerdén varken varit vårdslös eller försumlig, varför något sådant ansvar inte kunde åläggas honom.

Särskilt om kostnader för förvaring av inventarierna

Jan Gerdén bestrider att han skulle vara skadeståndsskyldig i förhållande till SK Fisk p.g.a. att beslutet att abandonera de aktuella inventarierna. Det förvaltningsbeslut som låg till grund för att inte omhänderta och försälja inventarierna var korrekt.

UTVECKLING AV TALAN

Var det vårdslöst av Jan Gerdén som konkursförvaltare att föra en återvinningstalan mot SK Fisk?

SK Fisk

Av praxis framgår att vad som primärt är avgörande för om en konkursförvaltare bör inleda talan om återvinning är om anspråket kan anses utgöra en reell tillgång i konkursen. Vid den bedömningen måste bl.a. beaktas de rättsliga möjligheterna att vinna framgång med talan. Relationen mellan det belopp som talan avser och de kostnader som boet riskerar om talan inte bifalles är också av betydelse och den omständigheten att en borgenär är villig att ställa garantier för boets kostnader kan påverka bedömningen. Inget utav dessa kriterier har varit uppfyllt i nu aktuellt fall.

Vidare bör frågan om egendom kan beräknas tillföras konkursboet genom återvinning bedömas med stor försiktighet (se NJA 1990 s. 565). Till detta kommer att Jan Gerdén väckte talan trots att det saknades medel i boet för att täcka rättegångskostnader. De

särskilda överväganden som har varit påkallade har Jan Gerdén försummat eller ignorerat.

Att ta inventarierna i anspråk samt att starta och driva process avseende dem, trots att SK Fisk medgivit detta yrkande, samt att först sedan dom meddelats och konkursen ska avslutas, förklara sig sakna intresse för inventarierna, utgör ett uppenbart felaktigt agerande utanför Jan Gerdéns handlingsutrymme enligt konkurslagen.

Jan Gerdén

Jan Gerdén hade vid beslutstidpunkten fog för att påkalla återvinning genom att väcka talan mot SK Fisk. Kravet avsåg ett betydande belopp och processförutsättningarna bedömdes motivera att konkursboet väckte talan. Konkursförvaltaren har en skyldighet att ta till vara borgenärernas gemensamma rätt och bästa. Genom rättspraxis är det fastslaget att det vare sig för konkursbon eller andra kärande finns en allmän skyldighet att tillse att motparten kan få sina rättegångskostnader betalda vid en inte framgångsrik talan (se t.ex. NJA 2006 s. 420 och NJA 2018 s. 602).

Jan Gerdén gjorde inför beslutet att väcka talan en analys av processförutsättningarna och bedömde återvinningstalan som ändamålsenlig. Han hörde tillsynsmyndigheten som inte hade något att erinra. Jan Gerdén har tillämpat gängse metodologisk ordning och har inte varit oaktsam. Jan Gerdén hade bl.a. befogad anledning att utgå ifrån att SK Fisks företrädare i förhör skulle lämna samma uppgift som tidigare, d.v.s. att en rörelseöverlåtelse hade skett.

Tingsrättens bedömning gällande ersättning till Jan Gerdén i konkursmålet är inte korrekt. Tingsrätten har hemfallit åt en efterklokhet som inte ska ligga till grund för bedömningen av huruvida Jan Gerdén har rätt till ersättning för det arbete han har utfört genom att väcka talan mot SK Fisk. Jan Gerdén gjorde vad som ankom på honom innan talan väcktes.

Kan Jan Gerdén som konkursförvaltare bli personligt betalningsansvarig för den skada som SK Fisk har orsakats genom återvinningstalan?**SK Fisk**

Jan Gerdéns vårdslösa agerande att väcka talan mot SK Fisk strider mot konkurslagen och mot hans åligganden som konkursförvaltare. Det fanns inget som helst stöd för att rörelseöverlåtelse skulle ha skett eller att värdet av det överlåtna skulle ha uppgått till 500 000 kr, såsom konkursboet påstod. Detta är omständigheter som Jan Gerdén känt till, eller borde ha känt till, när återvinningstalan väcktes. För påståendena om rörelseöverlåtelse och värde hade dessutom konkursboet bevisbördan, vilket Jan Gerdén såsom konkursförvaltare bort vara medveten om. Jan Gerdén har själv uppgivit att han agerat och väckt talan i Swedbanks intresse såsom berörd företagsborgenär. I en sådan situation, då processläget är osäkert och endast en eller ett fåtal fordringsägare berörs, bör en konkursförvaltare infordra säkerhet för motpartens rättegångskostnader av den eller de fordringsägare i vars intresse talan förs. Detta har inte Jan Gerdén gjort.

Det framgår av tingsrättens beslut den 15 mars 2019 avseende bl.a. arvodet i konkursbolagets konkurs att Jan Gerdén inte agerat med erforderlig omsorg. Hans arvode, såvitt avsåg återvinningstvisten, sattes därför ned till noll kr. I linje med vad som framgår av tingsrättens prövning i konkursmålets arvodesbeslut ska frågan om Jan Gerdén är skadeståndsskyldig bedömas utifrån förvaltarens åligganden enligt konkurslagen. Genom att väcka återvinningstalan, trots att Jan Gerdén bort förstå att möjligheterna till framgång har varit inga, eller mycket ringa, har Jan Gerdén varit försumlig och i strid mot konkurslagen inte agerat på ett sätt som främjat en förmånlig och snabb avveckling av boet. En utomstående tredje man har anledning att förlita sig på att en konkursförvaltare agerar inom ramen för dennes skyldigheter enligt konkurslagen och ska inte ofrivilligt behöva dras in i en konkurs med åtföljande risk för skada som följd. Följer inte förvaltaren de åligganden denne har att iaktta enligt

konkurslagen, och tredje man härigenom drabbas av skada, riskerar förvaltaren att själv få svara för den skada som härigenom uppstår.

En konkursförvaltare är ersättningsskyldig för massafordringar som uppstått genom förvaltarens uppsåtliga eller culpösa agerande. Det finns ingen anledning att göra skillnad på en konkursförvaltares ansvar för massafordringar gentemot tredje man jämfört med ansvaret enligt 17 kap. 1 § konkurslagen. Av NJA 1996 s. 700 framgår att, även om konkurslagen inte innehåller bestämmelser om skadeståndsskyldighet gentemot den som står utanför en konkurs, innebär detta inte att någon sådan skyldighet inte skulle kunna föreligga (se prop. 1986:87:90 s. 413 f.). Frågan om Jan Gerdéns skadeståndsskyldighet ska prövas enligt 7 kap. 8 § konkurslagen samt allmänna skadeståndsrättsliga principer. Jan Gerdéns bedömning att väcka samt vidmakthålla talan mot SK Fisk har varit uppenbart vårdslös och han har agerat långt utanför sitt handlingsutrymme såsom konkursförvaltare.

Rättsfallet NJA 2006 s. 420 är inskränkt till bedömningen av huruvida det föreligger en generell skyldighet för en konkursförvaltare att ställa säkerhet för motpartens rättegångskostnader. I den till Högsta domstolen hänskjutna frågan i det fallet prövades inte vilken betydelse som ska läggas vid om förvaltaren har agerat vårdslöst.

Jan Gerdén

Endast uppenbart felaktiga bedömningar i rättsligt avseende kan vara skadeståndsgrundande för förvaltaren i förhållande till konkursboet (jfr NJA 2005 s. 443, NJA 2006 s. 420).

Att en konkursförvaltare skulle bli skadeståndsskyldig för rättegångskostnader gentemot en motpart sträcker sig inte längre än vad som följer av 18 kap. rättegångsbalken. För ansvar utöver vad som följer av 18 kap. rättegångsbalken krävs att förvaltaren gjort sig skyldig till brott (2 kap. 2 § skadeståndslagen) vilket inte påstås i målet.

Jan Gerdén gjorde den utredning som gick att företa innan han fattade beslutet att väcka talan mot SK Fisk. Dessförinnan hörde han också tillsynsmyndigheten. Han gjorde bedömningen att det fanns goda möjligheter för konkursboet att vinna framgång vid en återvinningstalan. Kravet var dessutom förhållandevis stort och rättegångskostnaderna bedömdes bli begränsade. Anspråken bedömdes därför utgöra en tillgång i konkursboet. Hans åtgärd att väcka talan var i flera borgenärers intresse, och vars intresse han är skyldig att tillvarata. Det finns ingen allmän skyldighet att tillse att motparten kan få sina rättegångskostnader ersatta vid en rättegång. Eftersom det var flera olika borgenärer som hade intresse av att talan väcktes fanns inte heller förutsättningar att kräva att dessa skulle säkerställa SK Fisks rättegångskostnader vid förlust.

Det förhållandet att SK Fisk har en fordran på konkursboet innebär inte att förvaltaren har ett personligt ansvar för dessa skulder. En konkursförvaltare har att tillgodose konkursboets och konkursborgenärernas bästa även om det kan innebära att motparten drabbas av en förlust eller skada (se NJA 2006 s. 420).

Rättsfallet NJA 1996 s. 700, där en konkursförvaltare ansvarade för att ha sålt tredje mans egendom till vilken denne hade separationsrätt, har ingen relevans i fråga om konkursförvaltares ansvar för tredje mans rättegångskostnader eller för en förvaringskostnad.

Sammantaget har en konkursförvaltare ett betydande handlingsutrymme i svårbedömda frågor såsom om en rättegång ska inledas. Till och med om det skulle ha varit fel att väcka återvinningstalan – vilket bestrids av Jan Gerdén – innebär det inte att han varit oaktsam och därmed har ett skadeståndsansvar mot konkursboet för eventuell skada som uppkommit för boet. Än mindre mot SK Fisk som tredje man. Jan Gerdén har dessutom inte överträtt någon norm som är uppställd i SK Fisks intresse.

Kan Jan Gerdén som konkursförvaltare bli personligt betalningsansvarig för den skada som SK Fisk har orsakats genom beslutet att inte omhänderta inventarierna?

SK Fisk

Jan Gerdén gjorde genom återvinningstalan anspråk på inventarierna för konkursboets räkning. Efter att processen mot SK Fisk avslutats har han inte avhämtat inventarierna utan i stället abandonerat den egendom som föranlett honom att väcka talan och dra på boet stora kostnader. SK Fisk gör gällande att det funnits anledning för Jan Gerdén att tidigare, i vart fall under juni 2017 före processen, abandonera inventarierna. Då Jan Gerdén inte gjort det utan i stället gjort anspråk på inventarierna för konkursboets räkning och därefter abandonerat dessa först i samband med avslut av konkursen i oktober 2017 ska han ersätta SK Fisk för den skada som bolaget därigenom orsakats. Jan Gerdén har inte heller avhämtat inventarierna trots att SK Fisk före processen begärt det.

Jan Gerdén har genom sitt agerande agerat i strid mot sina åligganden enligt konkurslagen vilket drabbat SK Fisk såsom tredje man. På grund härav och i enlighet med allmänna skadeståndsrättsliga principer ska Jan Gerdén personligen svara för SK Fisks skada.

Jan Gerdén

Det bestrids att Jan Gerdén borde ha abandonerat inventarierna vid en tidigare tidpunkt än vad som skett. När konkursen i Konkursbolaget inträffade gjorde SK Fisk gällande att SK Fisk ägde inventarierna och att konkursboet inte hade någon rätt till inventarierna, verksamhetslokalen eller något annat som fanns i lokalen. Konkursboet förvägrades tillträde till lokalen efter att en värderingsman på Jan Gerdéns uppdrag besökt lokalen i direkt anslutning till konkursutbrottet. Någon möjlighet att avyttra Konkursbolagets rörelse eller inventarier förelåg därför inte för konkursboet. Jan

Gerdén utredde härefter förhållandena i konkursen närmare. Det framkom därvid förhållanden som talade för att Konkursbolaget hade avyttrat rörelsen till SK Fisk före konkursutbrottet. Jan Gerdén riktade därefter krav på återvinnig mot SK Fisk. Förlikningsförhandlingar pågick men någon förlikning kunde inte träffas. Innan återvinningsfristen löpt ut bytte SK Fisk ombud och ändrade inställning till kravet med avseende på inventarierna och medgav att utge dem till konkursboet. I denna situation hade konkursboet att välja mellan att vidhålla sitt krav på ersättning för rörelsen (500 000 kr) eller frånfalla kravet och återfå inventarierna. Eftersom inventarierna var en del av SK Fisks övertagna rörelse kunde konkursboet inte ianspråkta inventarierna och samtidigt vidhålla kravet om ersättning för rörelsen. Jan Gerdén gjorde bedömningen att det fanns goda förutsättningar att vinna framgång med återvinnings-talan. Tingsrätten kom sedermera att ogilla konkursboets förstahandsyrkande eftersom konkursboet inte lyckats bevisa överlåtelsen. Eftersom SK Fisk medgett andrahandsyrkandet bifölls emellertid detta. När domen vunnit laga kraft och SK Fisk skulle utge inventarierna gjorde Jan Gerdén bedömningen att det inte var ändamålsenligt att försöka omhänderta och sälja inventarierna. Detta baserade han på dels att konkursboet ådragit sig en skuld till SK Fisk som boet inte kunde infria, varför konkursen borde avslutas genom avskrivning enligt 10 kap 1 § konkurslagen, dels då kostnaderna att omhänderta och sälja inventarierna inte bedömdes ge något överskott.

Jan Gerdén vidgår i och för sig att konkursboet kan vara betalningsskyldigt för förvaringskostnaderna. Det förhållandet att SK Fisk eventuellt kan ha en fordran på konkursboet innebär inte att förvaltaren har ett personligt ansvar för dessa skulder. En konkursförvaltare har att tillgodose konkursboets och konkursborgenärernas bästa även om det kan innebära att motparten drabbas av en förlust eller skada (se NJA 2006 s. 420).

Rättsfallet NJA 1996 s. 700, där en konkursförvaltare blev skadeståndsskyldig för att ha sålt tredje mans egendom till vilken denne hade separationsrätt, har ingen relevans i fråga om konkursförvaltares ansvar för tredje mans rättegångskostnader eller för en förvaringskostnad.

UTREDNINGEN

Bernt Olsson och Jan Gerdén har hörts under sanningsförsäkran. På SK Fisks begäran har Söderby Krog AB:s tidigare ställföreträdare Anders Svensson hörts som vittne. På Jan Gerdéns begäran har advokaten Henrik Jungholm, som handlagt konkursen tillsammans med Jan Gerdén, hörts som vittne.

Båda parter har åberopat skriftlig bevisning.

DOMSKÄL*Utgångspunkter*

Parterna är ense om att SK Fisks fordringar som är aktuella i målet utgör massafordringar i konkursen. Frågan är om Jan Gerdén i egenskap av konkursförvaltare är personligt betalningsansvarig för dessa fordringar.

Det har inte gjorts gällande att Jan Gerdén gjort sig skyldig till brott eller fört processen i Återvinningsmålet på ett vårdslöst sätt. Frågan är i stället om Jan Gerdén genom att uppsåtligen eller av vårdslöshet inleda och föra en obefogad process agerat i strid med konkurslagens bestämmelser och därigenom är skadeståndsskyldig med stöd av den lagen och/eller allmänna skadeståndsrättsliga principer. En första förutsättning är alltså att Jan Gerdén uppsåtligen eller av vårdslöshet inlett och fört en obefogad process i enlighet med vad som anges ovan. Kommer tingsrätten fram till att så inte varit fallet ska SK Fisks talan i den delen avslås redan på den grunden.

När det gäller frågan om ersättning för förvaring av inventarierna är frågan om Jan Gerdén agerat felaktigt och i strid med 7 kap. 8 § konkurslagen och därför med stöd av den lagen och/eller allmänna skadeståndsrättsliga principer är skadeståndsskyldig.

Det är SK Fisk som har bevisbördan för att Jan Gerdén agerat på ett sådant sätt att han är skadeståndsskyldig gentemot SK Fisk.

Har Jan Gerdén uppsåtligen eller av vårdslöshet inlett och fört en obefogad process i Återvinningsmålet?

Tingsrätten kommer fram till att Jan Gerdén inte uppsåtligen eller av vårdslöshet inlett och fört en obefogad process i Återvinningsmålet. Skälen för detta är följande.

Bäst förutsättningar för att bedöma om processen i Återvinningsmålet var obefogad hade naturligtvis tingsrätten i det målet. Detta särskilt som SK Fisk redan i det målet gjorde gällande att konkursförvaltaren Jan Gerdén agerat försumligt genom att driva frågan om rörelseöverlåtelse ”trots att han inte haft fog för att det skulle vara fråga om en rörelseöverlåtelse mot bakgrund av vad som framkommit under arbetet med konkursen”. Detta överensstämmer med vad SK Fisk påstått i detta mål.

Vad tingsrätten kommit fram till i fråga om Jan Gerdéns eventuella försumlighet i Återvinningsmålet har alltså ett högt bevisvärde, även om det i det målet gällde solidariskt betalningsansvar för Jan Gerdén enligt 18 kap. 6 och 7 §§ rättegångsbalken och inte skadeståndsansvar.

Tingsrätten kom i Återvinningsmålet fram till att konkursförvaltaren Jan Gerdén borde ha förstått att det skulle bli mycket svårt att bevisa att en rörelseöverlåtelse ägt rum (något som konkursboet hade bevisbördan för). Tingsrätten ansåg dock att det mot bakgrund av vissa omständigheter, såsom t.ex. att det fanns visst begränsat stöd i den skriftliga bevisningen för att en rörelseöverlåtelse skett och att SK Fisk bytte lås och hävdade äganderätt till inventarierna, inte kunde anses vårdslöst eller försumligt att påstå att en rörelseöverlåtelse ägt rum. Konkursförvaltaren skulle därför inte förpliktas att ansvara personligen för någon del av rättegångskostnaderna.

Det som skulle kunna tala för att Jan Gerdén uppsåtligen eller av vårdslöshet inlett och fört en obefogad process är att hans arvode för återvinningsprocessen jämkades till noll kr i konkursärendet. Frågan om arvodet prövas dock i förhållande till 7 kap. 8 § konkurslagen varvid tingsrätten i konkursärendet gjort bedömningen att konkursförvaltaren – genom att väcka talan om återvinning trots att möjligheterna till framgång varit små – inte har agerat på ett sätt som främjat en förmånlig och snabb avveckling av boet och därmed inte agerat med erforderlig omsorg. Av ordalydelsen i 7 kap. 8 § konkurslagen framgår att den bestämmelsen skyddar borgenärernas – och inte tredje mans – intressen. Det framgår enligt tingsrättens uppfattning också indirekt av NJA 2006 s. 420. Detta innebär att Jan Gerdén, även om han inte agerat helt optimalt i förhållande till 7 kap. 8 § konkurslagen, inte överträtt någon norm till skydd för tredje man som enligt rättsfallet är en förutsättning för skadeståndsansvar.

Jan Gerdén har i detta mål utförligt redogjort för vilka överväganden och bedömningar han gjorde innan processen i Återvinningsmålet inleddes och under den processen. Den bevisning som lagts fram i detta mål, särskilt förhören med Bernt Olsson och Henrik Jungholm, har snarast förstärkt intrycket av att Jan Gerdén hade fog för att inleda och föra processen i Återvinningsmålet även om han felbedömde styrkan av sin bevisning och därmed utgången i målet. Av rättspraxis (jfr. NJA 2006 s. 420 och NJA 2005 s. 443) framgår att konkursförvaltaren måste anses ha ett betydande handlingsutrymme i fråga om att inleda och fullfölja en process. Av det förstnämnda rättsfallet framgår också att konkursförvaltare inte har någon generell skyldighet att vid skadeståndsansvar se till att motparten får ersättning för sina av domstol utdömda rättegångskostnader. Tingsrätten anser därför att SK Fisk inte förmått visa att Jan Gerdén uppsåtligen eller av vårdslöshet inlett eller fört en obefogad process i Återvinningsmålet.

Är Jan Gerdén skadeståndsskyldig för att han beslutade att abandonera inventarierna i oktober 2017 i stället för i juni 2017?

Tingsrätten har kommit fram till att Jan Gerdéns beslut att abandonera inventarierna först i oktober 2017 inte grundar någon skadeståndsskyldighet mot SK Fisk. Skälen för detta är följande.

SK Fisk har åberopat att Jan Gerdén agerat felaktigt i förhållande till 7 kap. 8 § konkurslagen genom att abandonera inventarierna först i oktober 2017. Jan Gerdén har utförligt angett vilka överväganden han gjorde i fråga om inventarierna. Dessa överväganden framstår inte som ogrundade, särskilt inte mot bakgrund av de ringa kostnader som tredje man riskerade. Som tingsrätten angett ovan beträffande rättegångskostnaderna kan eventuella överträdelser av bestämmelserna i 7 kap. 8 § konkurslagen dessutom inte grunda skadeståndsskyldighet mot tredje man. Detta eftersom bestämmelsen inte är avsedd att skydda tredje man utan konkursborgenärerna.

Skadeståndsskyldighet på grund av allmänna skadeståndsrättsliga principer

SK Fisk har inte närmare preciserat vilka allmänna skadeståndsrättsliga principer som skulle innebära att Jan Gerdén är skadeståndsskyldig mot SK Fisk i den i målet aktuella situationen. Enligt Högsta domstolen, se NJA 2006 s. 420, står det klart att det endast i speciella fall är så att en konkursförvaltare är skyldig att se till att motparten kan få ersättning för sina rättegångskostnader om boet tappar talan. Som angetts ovan framgår av rättsfallet också att förvaltaren måste anses ha ett betydande handlingsutrymme för bedömningen om en process ska inledas eller fullföljas. Tingsrätten anser som framgått ovan inte att Jan Gerdén uppsåtligen eller av oaktsamhet inlett en obefogad process eller åsidosatt någon norm till skydd för tredje man som följer av konkurslagen eller av allmänna skadeståndsrättsliga principer, varken ifråga om den talan han förde i Återvinningsmålet eller beslutet att abandonera inventarierna. Under

dessa förhållanden är han enligt tingsrättens uppfattning inte heller skadeståndsskyldig på grund av någon allmän skadeståndsrättslig princip.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser tingsrätten inte att SK Fisk har visat att Jan Gerdén uppsåtligt eller av vårdslöshet inlett och fört en obefogad process i Återvinningsmålet. Inte heller har SK Fisk visat att Jan Gerdén åsidosatt någon norm till skydd för tredje man i konkurser som följer av konkurslagen eller allmänna skadeståndsrättsliga principer som kan medföra skadeståndsansvar, vare sig för rättegångskostnaderna i Återvinningsmålet eller kostnaderna för förvaring av inventarierna.

Rättegångskostnader

Eftersom SK Fisk har förlorat målet ska bolaget ersätta Jan Gerdén för hans rättegångskostnader. SK Fisk har överlämnat till tingsrätten att bedöma om det begärda beloppet är rimligt. Enligt tingsrättens uppfattning är den begärda ersättningen rimlig mot bakgrund av målets omfattning och art. SK Fisk ska alltså förpliktas att ersätta Jan Gerdéns rättegångskostnader med det belopp han begärt. Rätten till ränta på rättegångskostnaderna följer av lag.

Ska ställföreträdaren och/eller ombudet svara solidariskt med SK Fisk för rättegångskostnaderna?

Enligt 18 kap. 7 § rättegångsbalken kan en ställföreträdare och ett ombud för en part bli personligt ansvarig för rättegångskostnader som han eller hon har vållat motparten genom att påstå något i målet som hen insett eller bort inse att det inte fanns fog för. Detsamma gäller om ställföreträdaren eller ombudet på annat sätt vållat kostnad genom vårdslöshet eller försummelse.

Jan Gerdén har inte närmare utvecklat på vilket sätt Bernt Olsson och/eller Mats Emthén agerat som skulle innebära att betalningsskyldighet enligt ovan skulle bli

aktuellt. Att SK Fisk förlorat målet räcker naturligtvis inte. Tingsrätten anser inte att vare sig Bernt Olsson eller Mats Emthén agerat på ett sådant sätt att de ska ansvara personligen för någon del av rättegångskostnaderna.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-02)

Överklagandet adresseras till Svea hovrätt men ska ges in till tingsrätten senast den 13 mars 2020. Prövningstillstånd krävs.

Christina Kopparberg

Tord Pettersson

Cecilia Mörner

I avgörandet har chefsrådmannen Tord Pettersson (ordförande), rådmannen Christina Kopparberg (referent) och tingsfiskalen Cecilia Mörner deltagit.

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandet har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.